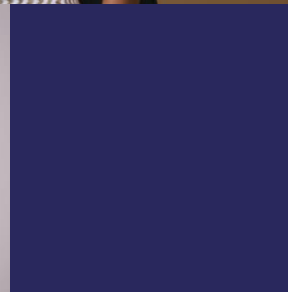

uniri

Studenti/ce s kroničnim bolestima i/ili teškim zdravstvenim teškoćama

Rijeka, 7.4.2026.

Tko smo i što radimo?

SSC je sastavnica Sveučilišta u Rijeci koja pruža besplatnu pomoć i podršku studentima/icama i djelatnicima/icama Sveučilišta.

Sveučilišni
Savjetovanišni
Centar

Sveučilišni savjetovališni centar (SSC)

Savjetovalište za
akademsku prilagodbu

Psihološko
savjetovalište

Savjetovalište za
profesionalno
usmjeravanje i
razvoj karijere

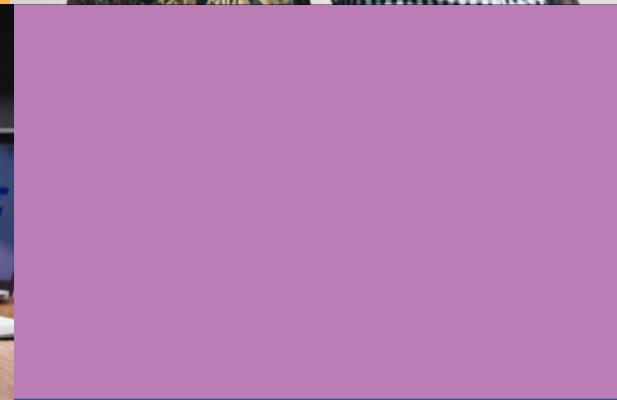
Savjetovalište za akademsku prilagodbu

Kad nam se možete obratiti?

- ako vas zanimaju načini ostvarivanja prava na osnovu invaliditeta, ali i drugih stanja ili teškoća koje mogu utjecati na tijek studiranja
- ako su vam potrebne prilagodbe nastavnog procesa, provjera znanja ili literature
- ako vam je potrebna podrška u obavljanju studentskih obaveza ili zadovoljavanja svakodnevnih potreba

Što nudimo?

- informiranje, savjetovanje i edukativne aktivnosti
- različite druge oblike podrške i pomoći, sukladno individualnim potrebama studenata (vršnjačka podrška, podrška u studentskom smještaju, prijevoz prilagođenim vozilom i sl.)

Rad sa studentima/cama s
kroničnim bolestima i/ili
teškim zdravstvenim
teškoćama

Riječi studentice...

„Mnogi od nas prolaze kroz život sa teškim stanjima koji se ne bi primijetili na prvu. Zahvalna sam da danas postoji sve više razumijevanja, ali i dalje mislim da se često polazi od pretpostavke da, ako osoba „izgleda zdravo“, onda joj nije potrebna dodatna podrška ili prilagodba.

Voljela bih da ljudi više vjeruju kada netko kaže da mu je teško, čak i ako to ne mogu vidjeti. Također, da se prilagodbe ne doživljavaju kao povlastice ili „olakšice“, nego kao način da svi imamo jednake prilike za uspjeh.

Studiranje s kroničnim bolestima ili invaliditetom često znači stalno balansiranje između zdravlja i obaveza, i to je borba koja se događa svakodnevno, iako je drugima nevidljiva.

Malo više empatije i volje za prilagodbom može napraviti ogromnu razliku i to ne samo u akademskom uspjehu, nego i u kvaliteti života studenata.” (studentica, podaci poznati SAP)

Zakonska perspektiva

- Zakonska osnova za jednaki pristup visokom obrazovanju osobama s invaliditetom u RH postoji, ali nije objedinjena u jednom dokumentu.
- Uključuje: Ustav RH, Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Zakon o suzbijanju diskriminacije, Zakon o jedinstvenom tijelu vještačenja te Zakon o hrvatskom znakovnom jeziku.

Kronične bolesti

- Kronične bolesti su dugotrajna, često doživotna stanja koja mogu utjecati na sudjelovanje u svakodnevnim akademskim aktivnostima;
- U ovu skupinu mogu ulaziti metaboličke, dišne, neurološke, endokrinološke, probavne i druge bolesti, kao i alergije;
- Teškoće nisu uvijek vidljive, ali mogu značajno otežati praćenje nastave i izvršavanje obveza.

(Kiš-Glavaš, 2012, 2016)

...često dug put do dijagnoze

Hrštić: Trenutačno je prosjek čekanja za preglede i pretrage 145 dana

14.01.2026. | Zadnja izmjena 22:55 | Autor: S.M./Otvoreno/HRT

U Hrvatskoj je trenutačno prosjek čekanja, kada se uzmu u obzir i zdravstveni pregledi i pretrage, oko 145 dana, izjavila je ministrica zdravstva Irena Hrštić u HTV-ovoj emisiji "Otvoreno" govoreći o novoj uputi koja se odnosi na dopunski rad liječnika. Krešimir Luetić, predsjednik Hrvatske liječničke komore, smatra da nova uputa neće smanjiti liste čekanja te da se odnosi na samo 15-20% bolničkih liječnika.

K.B. i akademsko funkcioniranje

- Česti su umor, bol, smanjena koncentracija, nuspojave lijekova i iznenadna pogoršanja stanja;
- Neki studenti imaju i teškoće hodanja, sjedenja, pisanja, govora, duljeg boravka u učionici i/ili iscrpljivanja tijekom dolaska na fakultet;
- Moguća su dulja izbjivanja zbog hospitalizacije, rehabilitacije ili liječenja, što otežava kontinuitet studiranja;
- Tijekom boravka na fakultetu student/ica može doživjeti epileptični napad, astmatičan napad ili pasti u dijabetičku komu.

(Kiš-Glavaš, 2012, 2016)

K.B. i akademska prilagodba

- Fleksibilnost u izvođenju nastave nužna je sastavnica uključive i pristupačne nastave;
- Osim razumijevanja objektivne prirode bolesti, treba biti fleksibilan za individualne razlike u simptomima i reakcijama studenta;
- Prilagodba ne znači snižavanje standarda, nego omogućavanje da student na pravedan način pokaže ishode učenja;
 - Svrha je ukloniti prepreku, a ne umanjiti zahtjev studijskog programa.

(Farnell i sur., 2012 ; Kiš-Glavaš, 2012, 2016)

K.B. i opće prilagodbe nastave

- Omogućiti opravdana kašnjenja, imati razumijevanja za izostanke te omogućiti nadoknadu propuštenog kroz konzultativnu nastavu i/ili alternativne oblike izvršavanja obveza;
- Pravodobno dijeliti nastavne materijale, omogućiti pristup digitalnim materijalima i e-učenju;
- Po potrebi prilagoditi prostor, namještaj, raspored sjedenja i omogućiti izlaske iz učionice ili odmore tijekom nastave;
- Obrazovanje na daljinu može ponuditi alternativu, ali podaci pokazuju da ovakav način prilagodbe dovodi do većeg broja odustajanja od studiranja

(Farnell i sur., 2012 ; Kiš-Glavaš, 2012, 2016; Milić Babić, 2020).

K.B. i prilagodbe provjera znanja

- Moguće su prilagodbe poput produljenog vremena pisanja, individualnog plana polaganja provjera znanja i ispita, kao i polaganja u više dijelova u slučaju dugotrajnosti;
- Prema potrebi koristiti usmene umjesto pismenih provjera, uvećani tisak, osobno računalo;

(Kiš-Glavaš, 2016; Milić Babić, 2020).

Odnos sa studentima/cama s K.B.

- Studentima/cama su često potrebni razumijevanje, podrška i jasna komunikacija, a ne sažaljenje ili „gledanje kroz prste”;
- Otvoren, pozitivan stav nastavnika i osoblja pridonosi boljoj prilagodbi i većoj uključenosti studenata/ica općenito;
- Važnu ulogu mogu imati i kolege/ice, te je korisno stvoriti suradničku atmosferu i poticati studente/ice na međusobnu pomoć i podršku.

(Farnell i sur., 2012 ; Kiš-Glavaš, 2016; Milić Babić, 2020).

Odnos sa studentima/cama s K.B.

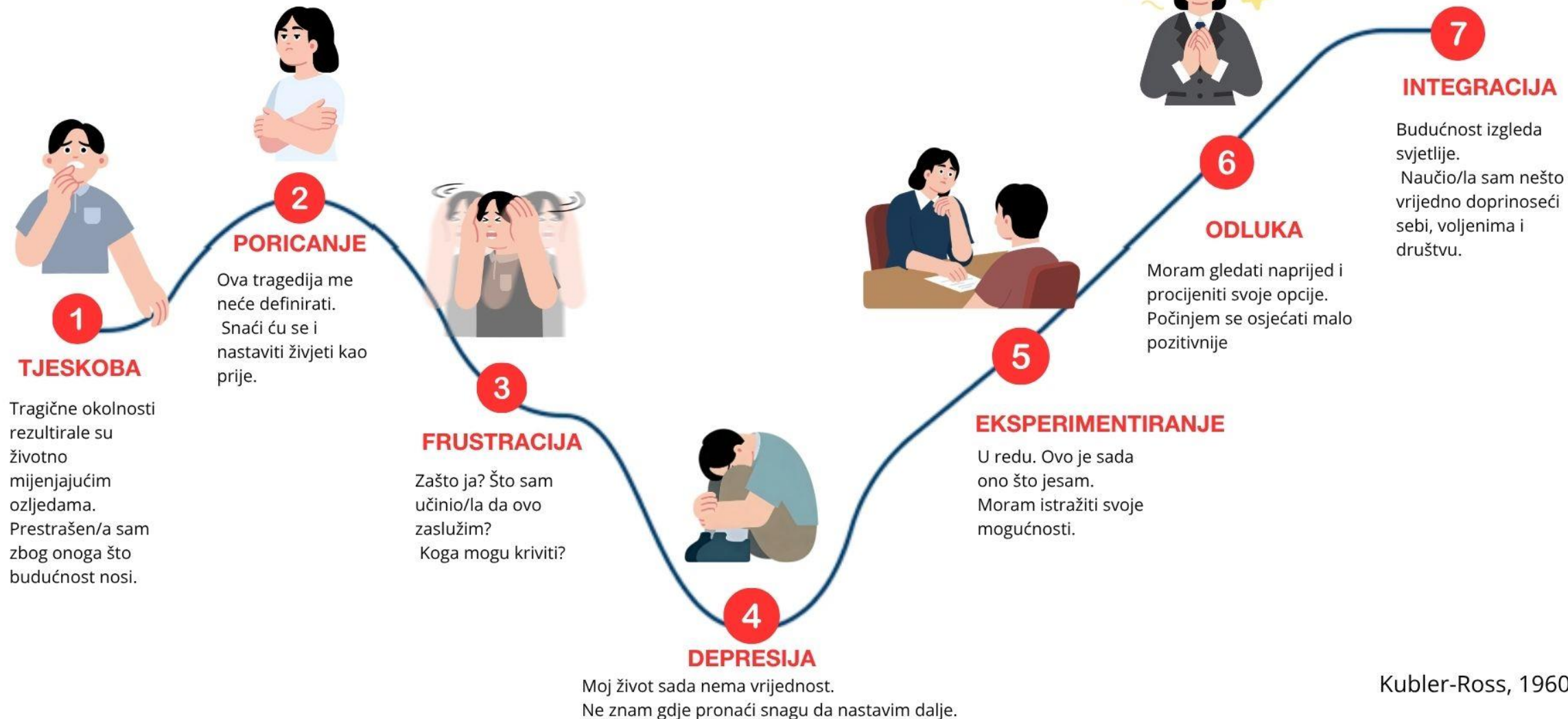
- Kod nastavnika/ca čest je strah od „popuštanja” studentima/cama i/ili zabrinutost o tome kako će studenti/ce ispunjavati svoje buduće radne obveze;
- Kod studenata/ica, postoji mogućnost neprihvatanja vlastitog stanja, naučena bespomoćnost, problemi u socijalnim odnosima, anksioznost, depresija, (auto)destruktivnost, suicidalnost.

*Uloga okoline u prihvatanju bolesti

- Gubitak zdravlja doprinosi i gubicima u drugim dijelovima života;
- Emocionalan odgovor na bolest je individualan (nema 'pravog puta');
- Prijašnja iskustva, subjektivna vrijednost izgubljenoga i socijalna podrška su važne u suočavanju s bolešću;
- Neke smjernice za komunikaciju:
 - izbjegavajte floskule ("Bit će dobro", "Budi pozitivan") — one stvaraju pritisak i usamljenost;
 - pokažite empatiju: "Razumijem da Vam je teško" — slušajte aktivno i poštujujte emocije koje osoba doživljava;
 - budite prisutni: "Niste sami, zajedno ćemo popričati o mogućnostima" — autonomija dobro djeluje na dostojanstvo osobe.

KRIVULJA PROMJENE

Put od životno ugrožavajuće traume do integracije

Kubler-Ross, 1960

Literatura

- Bišćan Andraši, D. (2025). "Čovjek kojemu je teško ne treba čuti da 'mora biti jak', nego da je u redu osjećati se slabo. Suze nisu znak poraza,,. Zadovoljna.hr, preuzeto sa: <https://zadovoljna.dnevnik.hr/clanak/dijagnoza-nije-prognoza-magistra-psihologije-mag-psych-davorka-biscan-andrasi-o-komunikaciji-s-pacijentima---938165.html>
- Farnell, T., Ćirić, J., Divjak, B., Dođan, K., Jedriško, D., Kiš-Glavaš, L., Laleta, S., Majstorović, I., Novak Žižić, V., & Sušak, I. (2012). *Osiguravanje minimalnih standarda pristupačnosti visokog obrazovanja za studente s invaliditetom u Republici Hrvatskoj*. Sveučilište u Zagrebu.
- Havelka, M. (ur.) (1998). *Zdravstvena psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Kiš-Glavaš, L. (Ur.). (2012). *Studenti s invaliditetom: Opće smjernice*. Sveučilište u Zagrebu.
- Kiš-Glavaš, L. (2016). *Smjernice za unapređenje sustava potpore studentima s invaliditetom u visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj*. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.
- Krizmanić, M. i Kolesarić, V. (1986). Psihološki vidovi kroničnih bolesnika i invalida, U: *Traumatološki bolesnik u kućnoj njezi – Klinički i psihološki vidovi kroničnih bolesnika*. Zagreb, Centar za njegu bolesnika s liječenjem u kući.
- Milić Babić, M. (2020). Studenti s invaliditetom u visokom obrazovanju – pogled iz kuta formalne podrške. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 56(2), 61–82. <https://doi.org/10.31299/hrri.56.2.4>

Hvala na pažnji!

prilagodbe@uniri.hr

uniri

